

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ

Vedic Literature of Ancient India

ଉପନିଷଦ

(ଉପନିଷତ୍)

Upanishad / उपनिषद्

୧୦୮ ଉପନିଷଦ (ଭାଗ – ୩)

108 Upanishad (Vol – 3)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଉପଦେଷ୍ଟା

ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ସତ୍ୟୋଷ କୁମାର ମିଶ୍ର

ସଂପାଦକ, ହିନ୍ଦୁ ମହାସଭା, ଓଡ଼ିଶା ଶାଖା

ବେଦ ଉପନିଷଦ

ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକ 'ବେଦ ଯୁଗ'ର ଶେଷ ଆଡ଼କୁ ରଚନା କରାଯାଇଥିଲା । ଉପନିଷଦ 'ଷଦ' ଶବ୍ଦରୁ ଆସିଅଛି, ଷଦ ଅର୍ଥାତ 'ବସିବା', ଏଥିରେ ପୂର୍ବରେ 'ଉପ' ଓ 'ନି' କୁ ଯୋଡ଼ା ଯାଇଛି । ଅର୍ଥାତ 'ଉପ' ର ଅର୍ଥ ପାଖରେ , 'ନି' ର ଅର୍ଥ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ, ତେଣୁ ଉପ-ନି-ଷଦ, ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେଲା, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଗୁରୁଙ୍କ ପାଖରେ ବସିବା, ଅର୍ଥାତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ପଣ ସହିତ ଗୁରୁଙ୍କ ପାଖରେ ବସି ବେଦର ଶେଷ ଭାଗ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବା । ଉପନିଷଦକୁ ବେଦର ଚତୁର୍ଥ ସ୍ତର ବା ଅଂଶ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ଯେହେତୁ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକ ବେଦର ଅନ୍ତ ଆଡ଼କୁ ରଚନା କରାଯାଇଥିଲା, ସେଥିପାଇଁ ଏହାକୁ 'ବେଦାନ୍ତ' ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ । ଅଧିକାଂଶ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକର ବିଷୟବସ୍ତୁ 'ଆତ୍ମବିଦ୍ୟା' ଓ 'ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା' ଉପରେ ଆଧାରିତ । ଏହାକୁ ଅନେକ ଗବେଷକ ବା ପଣ୍ଡିତ ବା ଜ୍ଞାନୀମାନେ ଅନେକ ଆଖ୍ୟା ଦେଇଛନ୍ତି ଯଥା – 'ଆଦି ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ' ଏହାକୁ 'ଆତ୍ମ ଓ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା' କହିଛନ୍ତି, 'ମାକ୍ଷ ମୁଲ୍ଲେର୍' ଓ 'ପାଉଲ୍ ଦେଉସାନ୍' ଏହାକୁ 'ଗୁପ୍ତ ଶିକ୍ଷା', ଓ 'ପାଟ୍ରିକ୍ ଓଲିଭେଲ୍ଲେ' 'ଲୁକ୍କାୟିତ ଅର୍ଥ', ବୋଲି କହିଛନ୍ତି ।

ଏହା କୁହାଯାଏ ଯେ, ଯେଉଁ ଶିଷ୍ୟ ମାନଙ୍କର ଚରିତ୍ର, ଶିକ୍ଷା ଓ ଗୁରୁଭକ୍ତି ଠିକ ରହୁଥିଲା, ସେମାନଙ୍କୁ କେବଳ ଉପନିଷଦ ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ କରିବାର ସୁଯୋଗ ମିଳୁଥିଲା । ସେଇଥିପାଇଁ ଉପନିଷଦ ମାନଙ୍କୁ "ଗୁପ୍ତ ବିଦ୍ୟା" କୁହାଯାଏ ।

ଇତିହାସକାର ଓ ଗବେଷକ ମାନଙ୍କ ଅନୁସାରେ ବେଦରେ ସମୁଦାୟ ୧୦୮ଟି ଉପନିଷଦ ଅଛି । ଏହିସବୁ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବେଦ ଅଧୀନରେ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଓ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଅନୁସାରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ବିଭକ୍ତିକରଣର ପଦ୍ଧତି ଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ - ମୁଖ୍ୟ, ସାମାନ୍ୟ, ସନ୍ନ୍ୟାସ, ଶାକ୍ତ, ବୈଷ୍ଣବ, ଶୈବ, ଓ ଯୋଗ । ଅର୍ଥାତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବେଦର ମୁଖ୍ୟ, ସାମାନ୍ୟ, ସନ୍ନ୍ୟାସ, ଶାକ୍ତ, ବୈଷ୍ଣବ, ଶୈବ, ଓ ଯୋଗ ଉପନିଷଦ ଗୁଡ଼ିକ ଅଛି । (ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଟେବୁଲ୍‌ରେ ଏହାର ସଂକ୍ଷିପ୍ତକରଣ ପାଇ ପାରିବେ)

ଏସବୁ ଉପନିଷଦ ଭିତରୁ ଦଶୋପନିଷଦ, ଅର୍ଥାତ ୧୦ଟି ଉପନିଷଦକୁ 'ମୁଖ୍ୟ ଉପନିଷଦ' ଭାବରେ ମାନନ୍ତି, ଏଥିରେ, ପରେ ଆଉ ୩ଟି ଉପନିଷଦ ଯୋଗ କରାଯାଇ ଏହାକୁ ୧୩ଟି କରିଦିଆଗଲା । ତେଣୁ ୧୩ଟି ମୁଖ୍ୟ ଉପନିଷଦ, ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଲେ - (ଦଶୋପନିଷଦ) - ଈଶ, କେନ, କଠ, ପ୍ରଶ୍ନ, ମୁଣ୍ଡକ, ମାଣ୍ଡୁକ୍ୟ, ତୈତ୍ତିରୀୟ, ଐତରେୟ, ଛାନ୍ଦୋଗ୍ୟ ଓ ବୃହଦାରଣ୍ୟକ, (ଅତିରିକ୍ତ) - କୌଷୀତକି, ଶ୍ୱେତାଶ୍ୱତର ଓ ମୈତ୍ରାୟଣୀୟ ।

ବେଦ - ଉପନିଷଦ ସଂଗଠନ

ବେଦ	ସଂଖ୍ୟା	ମୁଖ୍ୟ	ସାମାନ୍ୟ	ସନ୍ନ୍ୟାସ	ଶାକ୍ତ	ବୈଷ୍ଣବ	ଶୈବ	ଯୋଗ
ଉକ୍ ବେଦ	୧୦	ଐତରେୟ, କୌଷୀତକି	ଆତ୍ମବୋଧ, ମୁକ୍ତଲ	ନିର୍ବାଣ	ତ୍ରିପୁରା, ସୌଭାଗ୍ୟଲକ୍ଷ୍ମୀ, ବହୁତ,	-	ଅକ୍ଷମାଳିକା	ନାଦବିନ୍ଦୁ
ସାମବେଦ	୧୨	ଛାନ୍ଦୋଗ୍ୟ, କେନ	ବକ୍ରସୂତୀ, ମହା, ସାବିତ୍ରୀ,	ଆରୁଣେୟ, ମୈତ୍ରେୟ, ସଂନ୍ୟାସ, କୁଣ୍ଡିକା	-	ବାସୁଦେବ, ଅବ୍ୟକ୍ତ	ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଜୀବା ଲ, ଜବାଳି	ଯୋଗରୂପାମଣି, ଦର୍ଶନ
କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ	୩୨	କଠ, ତୈତ୍ତିରୀୟ, ଶ୍ୱେତାଶ୍ୱତର, ମୈତ୍ରାୟଣୀୟ,	ସର୍ବସାର, ଶୁକରହସ୍ୟ, ସ୍ୱୟ, ଗର୍ଭ, ଶାରୀରକ, ଏକାକ୍ଷର, ଅକ୍ଷି	ବ୍ରହ୍ମ, ଅବଧୂତ, କଠଶ୍ରୁତି	ସରସ୍ୱତୀ ରହସ୍ୟ	ନାରାୟଣ, କଳି ସତ୍ତରଣ	କୈବଲ୍ୟ, କାଳାଗ୍ନି ରୁଦ୍ର, ଦକ୍ଷିଣାମୂର୍ତ୍ତି, ରୁଦ୍ରହୃଦୟ, ପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମ	ଅମୃତବିନ୍ଦୁ, ତେଜୋବିନ୍ଦୁ, ଅମୃତନାଦ, କ୍ଷୁରିକା, ଧାନବିନ୍ଦୁ, ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା, ଯୋଗତତ୍ତ୍ୱ, ଯୋଗଶିଖା, ଯୋଗକୁଣ୍ଡଳିନୀ, ବରାହ
ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ	୧୮	ଇଶ, ବୃହଦାରଣ୍ୟକ	ସୁବାଲ, ମନ୍ତ୍ରିକ, ନିରାଲମ୍ବ, ପୈଙ୍ଗଲ, ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ମୁକ୍ତିକା	ଜୀବାଲ, ଭିକ୍ଷୁକ, ତୁରୀୟାତୀତ ଅବଧୂତ, ୟାଜ୍ଞବଲ୍କ୍ୟ, ଶାବ୍- ୟାୟନୀୟ,	-	ତାରସାର	-	ଅଦ୍-ବୟ ତାରକ, ହଂସ, ତ୍ରିଶିଖ-ବ୍ରାହ୍ମଣ, ମଣ୍ଡଳ-ବ୍ରାହ୍ମଣ

ବେଦ	ସଂଖ୍ୟା	ମୁଖ୍ୟ	ସାମାନ୍ୟ	ସନ୍ଧ୍ୟାସ	ଶାକ୍ତ	ବୈଷ୍ଣବ	ଶୈବ	ଯୋଗ
ଅଥର୍ବ ବେଦ	୩୨	ମୁଣ୍ଡକ, ମାଣ୍ଡୁକ୍ୟ, ପ୍ରଶ୍ନ,	ଆତ୍ମା, ସୂକ୍ଷ୍ମ, ପ୍ରାଣାଗ୍ନିହୋତ୍ର	ଆଶ୍ୱମ, ନାରଦପରିବ୍ରାଜକ, ପରମହଂସ, ପରମହଂସ ପରିବ୍ରଜକ, ପରଂବ୍ରହ୍ମ,	ସୀତା, ଦେବୀ, ତ୍ରିପୁରାତାପିନୀ, ଭାବନ	ନୃସିଂହ ତାପନୀୟ, ମହାନାରାୟଣ, ରାମ ରହସ୍ୟ, ରାମ ତାପନୀୟ, ଗୋପାଳ- ତାପନୀ, କୃଷ୍ଣ, ହୃୟଗ୍ରୀବ, ଦତ୍ତାତ୍ରେୟ, ଗରୁଡ଼	ଅଥର୍ବସିରସ୍, ଅଥର୍ବଶିଖା, ବୃହଜ୍ଜାବାଳ, ଶରଭ, ଭୃଗୁଜାବାଳ, ଗଣପତ୍ୟର୍ଥବ ଶୀର୍ଷ	ଶାନ୍ତିଲ୍ୟ, ପଶୁପତିବ୍ରହ୍ମ, ମହାବାକ୍ୟ
ସମୁଦାୟ	୧୦୮	୧୩	୨୧	୧୯	୮	୧୪	୧୩	୨୦

ପ୍ରୀୟ ପାଠକ,

ବିଭିନ୍ନ ସୂତ୍ରରୁ ଉପଲବ୍ଧ ଉପନିଷଦ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସାମାନ୍ୟ ଅନ୍ତର ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ, ଏହା ଭୁଲ୍ କିମ୍ବା ତୃଟିଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ, ଏହା କେବଳ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସଂସ୍କରଣ ଅଟେ । ଏହି ଉପନିଷଦ ସଂସ୍କରଣରେ ୧୯୪୮ ମସିହାରେ ପ୍ରକାଶିତ "ଇଶାଦି ବିଂଶୋତ୍ତରଶତୋପନିଷଦଃ" ପୁସ୍ତକ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି ।

ଆମ ଜ୍ଞାନ ଅବଧିରେ, ଧ୍ୟାନ ପୂର୍ବକ ସମସ୍ତ ସାବଧାନ, ଓ ଯତ୍ନର ସହିତ ଓଡ଼ିଆରେ ରୂପାନ୍ତର କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ଭୁଲ୍ ବା ତୃଟି ରହିଥାଇପାରେ, ଯଦି କିଛି ତୃଟି ରହିଯାଇଥାଏ, ତାହା ସଂପାଦକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଗୋଚରକୁ ଆଣିବାକୁ ଅନୁରୋଧ ।

ଆଶାକରୁଛି, ଏହା ସମସ୍ତ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଭାଷୀ ଜ୍ଞାନଲିପ୍ତ ଜନମାନଙ୍କ କାମରେ ଆସିବ ଓ ଏହାକୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ, ତଥା ଭବିଷ୍ୟତ ପିଢ଼ି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପହଞ୍ଚାଇ ଭାରତର ସଂସ୍କୃତି ଓ ପରମ୍ପରାକୁ ବଜାୟ ରଖିବେ ।

ତାରିଖ - ୧୦.୦୯.୨୦୨୧

ଗଣେଶ ଚତୁର୍ଥୀ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦକ

ସଂସାରଫଳ, ପଟ୍ଟାମୁଣ୍ଡାଇ, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା, ଓଡ଼ିଶା

ଶାକ୍ତ ଉପନିଷଦ

(Shaakta Upanishad)

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ତ୍ରିପୁରାତାପିନୀ ଉପନିଷଦ

(Tripuraataapinyupanisat / Tripuraataapini Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦକ

prakash@scholarshoppe.com

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ଜିଲ୍ଲା ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ବୈଦିକ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପରିଷଦ,

ସମ୍ବଲପୁର, ଓଡ଼ିଶା

klpandajsg@gmail.com

ତ୍ରିପୁରାତାପିନ୍ୟପନିଷତ୍ / ତ୍ରିପୁରାତାପିନୀ ଉପନିଷଦ

॥ ଅଥ ତ୍ରିପୁରାତାପିନ୍ୟପନିଷତ୍ ॥

ତ୍ରିପୁରାତାପିନୀବିଦ୍ୟାବେଦ୍ୟଚିହ୍ନଚ୍ଚିବିଗ୍ରହମ୍ ।
ବସ୍ତୁତତ୍ତ୍ୱିନ୍ନାତ୍ରରୂପଂ ପରଂ ତତ୍ତ୍ୱଂ ଭଜାମ୍ୟହମ୍ ॥

ଓଁ ଭଦ୍ରଂ କର୍ଣ୍ଣେଭିଃ ଶୁଣୁୟାମ ଦେବାଃ । ଭଦ୍ରଂ ପଶ୍ୟେମାକ୍ଷତିର୍ଯଜତ୍ରାଃ ।
ସ୍ଥିରୈରଙ୍ଗୈସ୍ତୁଷ୍ଟୁବାଗ୍ନିସସ୍ତନୁଭିଃ । ବ୍ୟଶେମ ଦେବହିତଂ ଯଦାୟୁଃ ।
ସ୍ୱସ୍ତି ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃଦ୍ଧଶ୍ରବାଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନଃ ପୂଷା ବିଶ୍ୱବେଦାଃ ।
ସ୍ୱସ୍ତି ନସ୍ତାର୍ଷ୍ୟା ଅରିଷ୍ଟନେମିଃ । ସ୍ୱସ୍ତି ନୋ ବୃହସ୍ପତିର୍ଦଧାତୁ ।
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥

ହରିଃ ଓଁ ॥

॥ ପ୍ରଥମୋପନିଷତ୍ ॥

ଅଥୈତସ୍ମିନ୍ନୁକ୍ତରେ ଭଗବାନ୍ପ୍ରାଜାପତ୍ୟଂ ବୈଷ୍ଣବଂ ବିଲୟକାରଣଂ
ରୂପମାଶ୍ରିତ୍ୟ ତ୍ରିପୁରାଭିଧା ଭଗବତୀତ୍ୟେବମାଦିଶକ୍ତ୍ୟା ଭୂର୍ଭୁବଃ ସ୍ୱସ୍ତୀଶି
ସ୍ୱର୍ଗଭୂପାତାଲାନ୍ତି ତ୍ରିପୁରାଶି ହରମାୟାତୁକ୍ତେନ ହୀଙ୍କାରେଣ ହୃଲ୍ଲେଖାଖ୍ୟା
ଭଗବତୀ ତ୍ରିକୁଟାବସାନେ ନିଲୟେ ବିଲୟେ ଧାମ୍ନି ମହସା ଘୋରେଣ ପ୍ରାପ୍ନୋତି ।
ସୈବେୟଂ ଭଗବତୀ ତ୍ରିପୁରେତି ବ୍ୟାପଠ୍ୟତେ ।
ତସ୍ତ୍ରବିତୁର୍ବରେଣ୍ୟଂ ଭର୍ଗୋ ଦେବସ୍ୟ ଧୀମହି ।
ଧିୟୋ ଯୋ ନଃ ପ୍ରତୋଦୟାତ୍ ପରୋ ରଜସେ ସାବଦୋମ୍ ।
ଜାତବେଦସେ ସୁନବାମ ସୋମମରାତୀୟତୋ ନିଦହାତି ବେଦଃ ।
ସ ନଃ ପର୍ଷଦତି ଦୁର୍ଗାଶି ବିଶ୍ୱା ନାବେବ ସିନ୍ଧୁଂ ଦୁରିତାତ୍ୟଗ୍ନିଃ ।

ତ୍ର୍ୟମ୍ବକଂ ଯୁଜାମହେ ସୁଗନ୍ଧିଂ ପୁଷ୍ଟିବର୍ଧନମ୍ ।
ଭର୍ବାରୁକମିବ ବନ୍ଧନାନ୍-ମୃତ୍ୟୋର୍ମୁକ୍ଷୀୟ ମାମୃତାତ୍ ।
ଶତାକ୍ଷରୀ ପରମା ବିଦ୍ୟା ତ୍ରୟୀମୟୀ ସାଷ୍ଟାର୍ଣ୍ଣା ତ୍ରିପୁରା ପରମେଶ୍ଵରୀ ।
ଆଦ୍ୟାନି ଚତ୍ଵାରି ପଦାନି ପରବ୍ରହ୍ମବିକାସାନି ।
ଦ୍ଵିତୀୟାନି ଶକ୍ତ୍ୟାଖ୍ୟାନି । ତୃତୀୟାନି ଶୈବାନି ।
ତତ୍ର ଲୋକା ବେଦାଃ ଶାସ୍ତ୍ରାଣି ପୁରାଣାନି ଧର୍ମାଣି ବୈ ଚିକିତ୍ସିତାନି
ଜ୍ୟୋତୀଂଷି ଶିବଶକ୍ତିୟୋଗାଦିତ୍ୟେବଂ ଘଟନା ବ୍ୟାପ୍ୟତେ ।
ଅର୍ଥେତସ୍ୟ ପରଂ ଗହ୍ଵରଂ ବ୍ୟାଖ୍ୟାସ୍ୟାମୋ ମହାମନୁସମୁଦ୍-ଭବଂ ତଦିତି ।
ବ୍ରହ୍ମ ଶାଶ୍ଵତମ୍ । ପରୋ ଭଗବାନ୍ନିର୍ଲକ୍ଷଣୋ ନିରଞ୍ଜନୋ ନିରୁପାଧିରାଧିରହିତୋ ଦେବଃ ।
ଉନ୍ନୀଲତେ ପଶ୍ୟତି ବିକାସତେ ଚୈତନ୍ୟଭାବଂ କାମୟତ ଇତି ।
ସ ଏକୋ ଦେବଃ ଶିବରୂପୀ ଦୃଶ୍ୟତ୍ଵେନ ବିକାସତେ ଯୁତିଷୁ ଯଜ୍ଞେଷୁ ଯୋଗିଷୁ କାମୟତେ ।
କାମଂ ଜାୟତେ । ସ ଏଷ ନିରଞ୍ଜନୋଽକାମତ୍ଵେନୋଦ୍ଘମ୍ଭୟତେ ।
ଅକଚଟତପୟଶାନ୍ସୃଜତେ । ତସ୍ମାଦୀଶ୍ଵରଃ କାମୋଽଭିଧୀୟତେ ।
ତପ୍ତ୍ରିଭାଷୟା କାମଃ କକାରଂ ବ୍ୟାପ୍ନୋତି ।
କାମ ଏବେଦଂ ତଉଦିତି କକାରୋ ଗୃହ୍ୟତେ । ତସ୍ମାଉପଦାର୍ଥ ଇତି ଯୁ ଏବଂ ବେଦ ।
ସବିତୁର୍ବରେଣ୍ୟମିତି ଷୁଦ୍ଧଂ ପ୍ରାଣିପ୍ରସବେ ସବିତା ପ୍ରାଣିନଃ ସୂତେ ପ୍ରସୂତେ ଶକ୍ତିମ୍ ।
ସୂତେ ତ୍ରିପୁରା ଶକ୍ତିରାଦ୍ୟେୟଂ ତ୍ରିପୁରା ପରମେଶ୍ଵରୀ ମହାକୁଣ୍ଡଳିନୀ ଦେବୀ ।
ଜାତବେଦସମଶ୍ରୁଲଂ ଯୋଽଧୀତେ ସର୍ବଂ ବ୍ୟାପ୍ୟତେ ।
ତ୍ରିକୋଣଶକ୍ତିରେକାରେଣ ମହାଭାଗେନ ପ୍ରସୂତେ । ତସ୍ମାଦେକାର ଏବ ଗୃହ୍ୟତେ ।
ବରେଣ୍ୟଂ ଶ୍ରେଷ୍ଠଂ ଭଜନୀୟମକ୍ଷରଂ ନମସ୍କାର୍ଯ୍ୟମ୍ ।
ତସ୍ମାଦ୍ବରେଣ୍ୟମେକାରାକ୍ଷରଂ ଗୃହ୍ୟତ ଇତି ଯୁ ଏବଂ ବେଦ ।
ଭର୍ଗୋ ଦେବସ୍ୟ ଧୀମହୀତ୍ୟେବଂ ବ୍ୟାଖ୍ୟାସ୍ୟାମଃ ।
ଧକାରୋ ଧାରଣା । ପିୟୈବ ଧାର୍ଯ୍ୟତେ ଭଗବାନ୍ପରମେଶ୍ଵରଃ ।
ଭର୍ଗୋ ଦେବୋ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତି ତୁରୀୟମକ୍ଷରଂ ସାକ୍ଷାତ୍ତୁରୀୟଂ ସର୍ବଂ ସର୍ବାନ୍ତର୍ଭୂତମ୍ ।

ତୁରୀୟାକ୍ଷରମୀକାରଂ ପଦାନାଂ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀତ୍ୟେବଂ ବ୍ୟାଖ୍ୟାତଂ ଭର୍ଗୋରୂପଂ ବ୍ୟାଚକ୍ଷତେ ।
 ତସ୍ମାଦ୍-ଭର୍ଗୋ ଦେବସ୍ୟ ଧୀମହୀତ୍ୟେବମୀକାରାକ୍ଷରଂ ଗୃହ୍ୟତେ ।
 ମହୀତ୍ୟସ୍ୟ ବ୍ୟାଖ୍ୟାନଂ ମହତ୍ତ୍ଵଂ ଜତତ୍ତ୍ଵଂ କାଠିନ୍ୟଂ
 ବିଦ୍ୟତେ ଯୁସ୍ମିନ୍ନକ୍ଷତେରେତନ୍ନହି ଲକାରଃ ପରଂ ଧାମ ।
 କାଠିନ୍ୟାଦ୍ୟଂ ସସାଗରଂ ସପର୍ବତଂ ସସପ୍ତଦ୍ଵୀପଂ
 ସକାନନମୁଦ୍ଘୁଲଦ୍ରୁପଂ ମଣ୍ଡୁଲମେବୋକ୍ତଂ ଲକାରେଣ ।
 ପୃଥ୍ଵୀ ଦେବୀ ମହୀତ୍ୟନେନ ବ୍ୟାଚକ୍ଷତେ । ଧିୟୋ ଯୋ ନଃ ପ୍ରତୋଦୟାତ୍ ।
 ପରମାତ୍ମା ସଦାଶିବ ଆଦିତ୍ୟତଃ ପରଃ ।
 ସ୍ଥାଶୁଭୁତେନ ଲକାରେଣ ଜ୍ୟୋତିର୍ଲିଙ୍ଗମାତ୍ମାନଂ ଧିୟୋ ବୁଦ୍ଧୟଃ ପରେ
 ବସୁନି ଧ୍ୟାନେଚ୍ଛାରହିତେ ନିର୍ବିକଳ୍ପକେ ପ୍ରତୋଦୟାତ୍-ପ୍ରେରୟେଦିତ୍ୟୁକ୍ତାରଣରହିତଂ
 ଚେତସୈବ ଚିତ୍ତୟିତ୍ଵା ଭାବୟେଦିତି ।
 ପରୋ ରଜସେ ସାବଦୋମିତି ତଦବସାନେ ପରଂ ଜ୍ୟୋତିରମଲଂ
 ହୃଦି ଦୈବତଂ ଚୈତନ୍ୟଂ ଚିଲ୍ଲିଙ୍ଗଂ ହୃଦୟାଗାରବାସିନୀ
 ହୃଲ୍ଲେଖେତ୍ୟାଦିନା ଯୁଷ୍ଟଂ ବାଗ୍ଭବକୃତଂ ପଞ୍ଚାକ୍ଷରଂ
 ପଞ୍ଚଭୂତଜନକଂ ପଞ୍ଚକଳାମୟଂ ବ୍ୟାପଠ୍ୟତ ଇତି । ଯୁ ଏବଂ ବେଦ ।
 ଅଥ ତୁ ପରଂ କାମକଳାଭୂତଂ କାମକୃତମାହୁଃ ।
 ତସ୍ତ୍ରବିଭୁର୍ବରେଣ୍ୟମିତ୍ୟାଦିଦ୍ଵାତ୍ରିଂଶଦକ୍ଷରୀଂ ପଠିତ୍ଵା ତଦିତି ପରମାତ୍ମା
 ସଦାଶିବୋଽକ୍ଷରଂ ବିମଲଂ ନିରୂପାଧିତାଦାତ୍ତ୍ୟପ୍ରତିପାଦନେନ ହକାରାକ୍ଷରଂ
 ଶିବରୂପଂ ନିରକ୍ଷରମକ୍ଷରଂ ବ୍ୟାଲିଖ୍ୟତ ଇତି ।
 ତପୁରାଗବ୍ୟାବୃତ୍ତିମାଦାୟ ଶକ୍ତିଂ ଦର୍ଶୟତି ।
 ତସ୍ତ୍ରବିଭୁରିତି ପୂର୍ବେଣାଧୁନା ସୂର୍ଯ୍ୟଧନ୍ଵନ୍ନିକାଂ ବ୍ୟାଲିଖ୍ୟ ମୂଳାଦିବ୍ରହ୍ମରକ୍ତଗଂ
 ସାକ୍ଷରମଦ୍ଵିତୀୟମାଚକ୍ଷତ ଇତ୍ୟାହ ଭଗବନ୍ତଂ ଦେବଂ ଶିବଶକ୍ତ୍ୟାତ୍ମକମେବୋଦିତମ୍ ।
 ଶିବୋଽୟଂ ପରମଂ ଦେବଂ ଶକ୍ତିରେଷା ତୁ ଜୀବଜା ।
 ସୂର୍ଯ୍ୟଚନ୍ଦ୍ରମସୋଽୟୋଗାଦ୍-ସସ୍ତୁତପୁଦମୁଚ୍ୟତେ ॥ ୧ ॥

ତସ୍ମାଦୁଦ୍ଭୁମ୍ଭୂତେ କାମଃ କାମାକ୍ତାମଃ ପରଃ ଶିବଃ ।
କାର୍ତ୍ତ୍ତ୍ବିୟଃ କାମଦେବୋଽୟଂ ବରେଣ୍ୟଂ ଭର୍ଗଃ ଭବ୍ୟତେ ॥ ୨ ॥

ତସ୍ମିନ୍ନିଦୁର୍ବରେଣ୍ୟଂ ଭର୍ଗୋ ଦେବଃ କ୍ଷୀରଂ ସେଚନୀୟମକ୍ଷରଂ
ସମଧୁଜ୍ଞମକ୍ଷରଂ ପରମାତ୍ମଜୀବାତ୍ମନୋର୍ଯ୍ୟୋଗାତ୍ମନି
ସ୍ଵଷ୍ଟମକ୍ଷରଂ ତୃତୀୟଂ ହ ଇତି ତଦେବ ସଦାଶିବ ଏବ
ନିଷ୍କଲ୍ଲକ୍ଷ ଆଦ୍ୟୋ ଦେବୋଽନ୍ତ୍ୟମକ୍ଷରଂ ବ୍ୟାକ୍ରିୟତେ ।
ପରମଂ ପଦଂ ଧୀତି ଧାରଣଂ ବିଦ୍ୟତେ ଜତତ୍ତ୍ଵଧାରଣଂ
ମହୀତି ଲକାରଃ ଶିବାଧସ୍ତ୍ରାତ୍ମ ଲକାରାର୍ଥଃ ସ୍ଵଷ୍ଟମନ୍ତ୍ୟମକ୍ଷରଂ
ପରମଂ ଚୈତନ୍ୟଂ ପିୟ୍ମେ ଯ୍ମେ ନଃ ପ୍ରଚୋଦୟାତ୍ମରୋ ରଜସେ
ସାବଦୋମିତ୍ୟେବଂ କୂଟଂ କାମକଲ୍ଲଲୟଂ ଷତଧୂପରିବର୍ତ୍ତକୋ
ବୈଷ୍ଣବଂ ପରମଂ ଧ୍ୟାୟେତି ଭଗବାଂଶ୍ଚୈତସ୍ମାଦ୍ୟ ଏବଂ ବେଦ ।
ଅଧୈତସ୍ମାଦପରଂ ତୃତୀୟଂ ଶକ୍ତିକୂଟଂ ପ୍ରତିପଦ୍ୟତେ ।
ଦ୍ଵାତ୍ରିଂଶଦକ୍ଷୟା ଗାୟତ୍ରୀ ତସ୍ମିନ୍ନିଦୁର୍ବରେଣ୍ୟଂ ତସ୍ମାଦାତ୍ମନ ଆକାଶ ଆକାଶା
ଦ୍ଵାୟଃ ସ୍ଫୁରତି ତଦଧୀନଂ ବରେଣ୍ୟଂ ସମୁଦୀୟମାନଂ ସବିତୁର୍ବା ଯ୍ମେଗ୍ୟା
ଜୀବାତ୍ମପରମାତ୍ମସମୁଦ୍-ଭବସ୍ତଂ ପ୍ରକାଶଶକ୍ତିରୂପଂ ଜୀବାକ୍ଷରଂ ସ୍ଵଷ୍ଟମାପଦ୍ୟତେ ।
ଭର୍ଗୋ ଦେବସ୍ୟ ଧୀତ୍ୟନେନାଧାରରୂପଶିବାତ୍ମାକ୍ଷରଂ ଗଣ୍ୟତେ ।
ମହୀତ୍ୟାଦିନାଶେଷଂ କାମ୍ୟଂ ରମଣୀୟଂ ଦୃଶ୍ୟଂ ଶକ୍ତିକୂଟଂ ସ୍ଵଷ୍ଟୀକୃତମିତି ।
ଏବଂ ପଞ୍ଚଦଶାକ୍ଷରଂ ତ୍ରିପୁରଂ ଯ୍ମୋଧ୍ୟାତେ ସ ସର୍ବାନ୍-କାମାନବାପ୍ନୋତି ।
ସ ସର୍ବାନ୍-ଭୋଗାନବାପ୍ନୋତି । ସ ସର୍ବାଂଲ୍ଲୋକାଞ୍ଜୟତି । ସ ସର୍ବା ବାଚୋ ବିଜ୍ଞମ୍ଭୟତି ।
ସ ରୁଦ୍ରତ୍ଵଂ ପ୍ରାପ୍ନୋତି । ସ ବୈଷ୍ଣବଂ ଧ୍ୟାୟ ଉଦ୍ଧୃତଂ ବ୍ରହ୍ମ ପ୍ରାପ୍ନୋତି । ଯ ଏବଂ ବେଦ ।
ଇତ୍ୟାଦ୍ୟାଂ ବିଦ୍ୟାମଭିଧାୟୈତସ୍ୟାଃ ଶକ୍ତିକୂଟଂ ଶକ୍ତିଶିବାଦ୍ୟଂ ଲୋପାମୁଦ୍ରେୟମ୍ ।
ଦ୍ଵିତୀୟେ ଧ୍ୟାୟନ୍ତି ପୂର୍ବେଶୈବ ମନୁନା ବିନ୍ଦୁହୀନା ଶକ୍ତିଭୂତହୃଲ୍ଲେଖା କ୍ରୋଧମୁନିନାଃପିଷ୍ଟିତା ।
ତୃତୀୟେ ଧ୍ୟାୟନ୍ତି ପୂର୍ବସ୍ୟା ଏବ ବିଦ୍ୟାୟା ଯଦ୍ବାଗ୍ଭବକୂଟଂ
ତେନୈବ ମାନବୀଂ ଚାନ୍ଦ୍ରୀଂ କୌବେରୀଂ ବିଦ୍ୟାମାତକ୍ଷତେ ।

ମଦନାଧଃ ଶିବଂ ବାଗ୍ଭବମ୍ । ତଦୂର୍ଧ୍ବଂ କାମକଳାମୟମ୍ ।
 ଶକ୍ତ୍ୟର୍ପଂ ଶକ୍ତିମିତି ମାନବୀ ବିଦ୍ୟା । ଚତୁର୍ଥେ ଧାମନି ଶିବଶକ୍ତ୍ୟାଖ୍ୟଂ ବାଗ୍ଭବମ୍ ।
 ତଦେବାଧଃ ଶିବଶକ୍ତ୍ୟାଖ୍ୟମନ୍ୟତ୍ୱତୀୟଂ ଚେୟଂ ଚାତ୍ତୀ ବିଦ୍ୟା ।
 ପଞ୍ଚମେ ଧାମନି ଧ୍ୟେୟେୟଂ ଚାତ୍ତୀ କାମାଧଃ ଶିବାଦ୍ୟକାମା ।
 ଶୈବ କୌବେରି ଷଷ୍ଠେ ଧାମନି ବ୍ୟାଚକ୍ଷତ ଇତି । ଯୁ ଏବଂ ବେଦ ।
 ହିତ୍ୱେକାରଂ ତୁରୀୟସ୍ୱରଂ ସର୍ବାଦୌ ସୂର୍ଯ୍ୟଚନ୍ଦ୍ରମୟୋନ କାମେଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟେବାଗସ୍ତ୍ୟସଂଜ୍ଞା ।
 ସପ୍ତମେ ଧାମନି ତୃତୀୟମେତସ୍ୟା ଏବ ପୂର୍ବୋକ୍ତାୟାଃ କାମାଦ୍ୟଂ ଦ୍ୱିଧାଧଃ କଂ
 ମଦନକଳାଦ୍ୟଂ ଶକ୍ତିବୀଜଂ ବାଗ୍ଭବାଦ୍ୟଂ ତୟୋରଧୀବଶିରସ୍ୟଂ କୃତ୍ୱା ନନ୍ଦିବିଦ୍ୟେୟମ୍ ।
 ଅଷ୍ଟମେ ଧାମନି ବାଗ୍ଭବମାଗସ୍ତ୍ୟଂ ବାଗର୍ଥକଳାମୟଂ
 କାମକଳାଭିଧଂ ସକଳମାୟାଶକ୍ତିଃ ପ୍ରଭାକରୀ ବିଦ୍ୟେୟମ୍ ।
 ନବମେ ଧାମନି ପୁନରାଗସ୍ତ୍ୟଂ ବାଗ୍ଭବଂ ଶକ୍ତିମନ୍ଥଥଶିବଶକ୍ତିମନ୍ଥଥୋର୍ବାମାୟାକାମକଳାଲୟଂ
 ଚନ୍ଦ୍ରସୂର୍ଯ୍ୟନକ୍ଷତ୍ରପୂର୍ଣ୍ଣଚିମହିମାଲୟଂ ତୃତୀୟଂ ଷଷ୍ଠୀୟଂ ବିଦ୍ୟା ।
 ଦଶମେ ଧାମନି ବିଦ୍ୟାପ୍ରକାଶିତୟା ଭୂୟ ଏବାଗସ୍ତ୍ୟବିଦ୍ୟାଂ ପଠିତ୍ୱା ଭୂୟ
 ଏବେମାମନ୍ତ୍ୟମାୟାଂ ପରମଶିବବିଦ୍ୟେୟମେକାଦଶେ ଧାମନି ଭୂୟ ଏବାଗସ୍ତ୍ୟଂ
 ପଠିତ୍ୱା ଏତସ୍ୟା ଏବ ବାଗ୍ଭବଂ ଯଜ୍ଞନଜଂ କାମକଳାଲୟଂ ଚ ତତ୍ତ୍ୱହଜଂ କୃତ୍ୱା
 ଲୋପାମୁଦ୍ରାୟାଃ ଶକ୍ତିକୂଟରାଜଂ ପଠିତ୍ୱା ବୈଷ୍ଣବୀ ବିଦ୍ୟା ଦ୍ୱାଦଶେ ଧାମନି
 ବ୍ୟାଚକ୍ଷତ ଇତି ।। ୩ ।। ଯୁ ଏବଂ ବେଦ ।

ତାନ୍-ହୋବାଚ ଭଗବାନ୍-ସର୍ବେ ଯୁୟଂ ଶୁଭ୍ରା ପୂର୍ବାଂ କାମାଖ୍ୟାଂ ତୁରୀୟରୂପାଂ
 ତୁରୀୟାତୀତାଂ ସର୍ବୋକ୍ତାଂ ସର୍ବମନ୍ତ୍ରାସନଗତାଂ ପୀଠୋପପୀଠଦେବତାପରିବୃତାଂ
 ସକଳକଳାବ୍ୟାପିନୀଂ ଦେବତାଂ ସାମୋଦାଂ ସପରାଗାଂ ସହୃଦୟାଂ ସାମୃତାଂ ସକଳାଂ
 ସେନ୍ଦ୍ରିୟାଂ ସଦୋଦିତାଂ ପରାଂ ବିଦ୍ୟାଂ ସ୍ୱଷ୍ଟୀକୃତ୍ୱା ହୃଦୟେ ନିଧାୟ ବିଜ୍ଞାୟାନିଲୟଂ
 ଗମୟିତ୍ୱା ତ୍ରିକୂଟାଂ ତ୍ରିପୁରାଂ ପରମାଂ ମାୟାଂ ଶ୍ରେଷ୍ଠାଂ ପରାଂ ବୈଷ୍ଣବୀଂ ସଂନିଧାୟ
 ହୃଦୟକମଳକର୍ଣ୍ଣକାୟାଂ ପରାଂ ଭଗବତୀଂ ଲକ୍ଷ୍ମୀଂ ମାୟାଂ ସଦୋଦିତାଂ ମହାବଶ୍ୟକରୀଂ
 ମଦନୋନ୍ମାଦନକାରିଣୀଂ ଧନୁର୍ବାଣଧାରିଣୀଂ ବାଗ୍ନିତ୍ୱନ୍ତ୍ରିଣୀଂ ଚନ୍ଦ୍ରମଣ୍ଡଳମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତନୀଂ

ଚନ୍ଦ୍ରକଳାଂ ସପ୍ତଦଶୀଂ ମହାନିତ୍ୟୋପସ୍ଥିତାଂ ପାଶାଞ୍ଜୁଶମନୋଜ୍ଞପାଣିପଲ୍ଲବାଂ
 ସମୁଦ୍ୟଦର୍ଶନିଭାଂ ତ୍ରିନେତ୍ରାଂ ବିଚିତ୍ର୍ୟା ଦେବୀଂ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀଂ ସର୍ବଲକ୍ଷ୍ମୀମୟୀଂ
 ସର୍ବଲକ୍ଷଣସଂପନ୍ନାଂ ହୃଦୟେ ଚୈତନ୍ୟରୂପିଣୀଂ ନିରଞ୍ଜନାଂ ତ୍ରିକୂଟାଖ୍ୟାଂ ସ୍ଥିତମୁଖୀଂ
 ସୁନ୍ଦରୀଂ ମହାମାୟାଂ ସର୍ବସୁଭଗାଂ ମହାକୁଣ୍ଡଳିନୀଂ ତ୍ରିପୀଠମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତନୀମକଥାଦିଶ୍ରୀପୀଠେ
 ପରାଂ ଭୈରବୀଂ ଚିହ୍ନିକାଂ ମହାତ୍ରିପୁରାଂ ଦେବୀଂ ଧ୍ୟାୟେନ୍ନହାଧ୍ୟାନୟେଗେନେୟମେବଂ
 ବେଦେତି ମହୋପନିଷତ୍ ॥ ୪ ॥

॥ ଇତି ତ୍ରିପୁରାତାପିନ୍ୟପନିସ୍ତୁପଥମୋପନିଷତ୍ ॥ ୧ ॥

॥ ଦ୍ଵିତୀୟୋପନିଷତ୍ ॥

ଅଥାତୋ ଜାତବେଦସ୍ୟ ସୁନ୍ଦବାମ ସୋମମିତ୍ୟାଦି ପଠିତ୍ବା ତ୍ରେପୁରୀ ବ୍ୟକ୍ତିର୍ଲକ୍ଷ୍ୟତେ ।
 ଜାତବେଦସ୍ୟ ଇତ୍ୟେକର୍ତ୍ତସୁକ୍ତସ୍ୟାଦ୍ୟମଧ୍ୟମାବସାନେଷୁ ତତ୍ର
 ସ୍ଥାନେଷୁ ବିଲୀନଂ ବୀଜସାଗରରୂପଂ ବ୍ୟାଚକ୍ଷେତ୍ୟଷୟ ଉରୁଃ ।
 ତାନ୍-ହୋବାଚ ଭଗବାଞ୍ଜାତବେଦସ୍ୟ ସୁନ୍ଦବାମ ସୋମଂ ତଦନ୍ତ୍ୟମବାଣୀଂ
 ବିଲୋମେନ ପଠିତ୍ବା ପ୍ରଥମସ୍ୟାଦ୍ୟଂ ତଦେବଂ ଦୀର୍ଘଂ ଦ୍ଵିତୀୟସ୍ୟାଦ୍ୟଂ ସୁନ୍ଦବାମ
 ସୋମମିତ୍ୟନେନ କୌଲଂ ବାମଂ ଶ୍ରେଷ୍ଠଂ ସୋମଂ ମହାସୌଭାଗ୍ୟମାଚକ୍ଷତେ ।
 ସ ସର୍ବସଂପତ୍ତିଭୂତଂ ପ୍ରଥମଂ ନିବୃତ୍ତିକାରଣଂ ଦ୍ଵିତୀୟଂ ସ୍ଥିତିକାରଣଂ ତୃତୀୟଂ
 ସର୍ଗକାରଣମିତ୍ୟନେନ କରଶୁଦ୍ଧିଂ କୃତ୍ବା ତ୍ରିପୁରାବିଦ୍ୟାଂ ସ୍ଵଷ୍ଟୀକୃତ୍ବା ଜାତବେଦସ୍ୟ ସୁନ୍ଦବାମ
 ସୋମମିତ୍ୟାଦି ପଠିତ୍ବା ମହାବିଦ୍ୟେଶ୍ଵରୀବିଦ୍ୟାମାଚକ୍ଷତେ ତ୍ରିପୁରେଶ୍ଵରୀଂ ଜାତବେଦସ୍ୟ ଇତି ।
 ଜାତେ ଆଦ୍ୟାକ୍ଷରେ ମାତୃକାୟାଃ ଶିରସି ବୈଦ୍ଵବମମୃତରୂପିଣୀଂ
 କୁଣ୍ଡଳିନୀଂ ତ୍ରିକୋଣରୂପିଣୀଂ ଚେତି ବାକ୍ୟାର୍ଥଃ ।
 ଏବଂ ପ୍ରଥମସ୍ୟାଦ୍ୟଂ ବାଗ୍ଭବମ୍ । ଦ୍ଵିତୀୟଂ କାମକଳାଲୟମ୍ ।
 ଜାତ ଇତ୍ୟନେନ ପରମାତ୍ମନୋ ଜୁମ୍ଭଶମ୍ ।
 ଜାତ ଇତ୍ୟାଦିନା ପରମାତ୍ମା ଶିବ ଉଚ୍ୟତେ ।

ଜାତମାତ୍ରେଣ କାମୀ କାମୟତେ କାମମିତ୍ୟାଦିନା ପୂର୍ଣ୍ଣଂ ବ୍ୟାଚକ୍ଷତେ ।
 ତଦେବ ସୁନବାମ ଗୋତ୍ରାରୁତଂ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତନାଃ ମୃତମଧ୍ୟେନାର୍ଣ୍ଣେନ ମନ୍ତ୍ରାର୍ଣ୍ଣାନ୍ ସ୍ଵଷ୍ଟୀକୃତ୍ଵା ।
 ଗୋତ୍ରେତି ନାମଗୋତ୍ରାୟାମିତ୍ୟାଦିନା ସ୍ଵଷ୍ଟଂ ରାମକଲାଇୟଂ ଶେଷଂ ବାମମିତ୍ୟାଦିନା ।
 ପୂର୍ବେଣାଧୁନା ବିଦ୍ୟେୟଂ ସର୍ବରକ୍ଷାକରୀ ବ୍ୟାଚକ୍ଷତେ ।
 ଏବମେତେନ ବିଦ୍ୟାଂ ତ୍ରିପୁରେଶୀଂ ସ୍ଵଷ୍ଟୀକୃତ୍ଵା ଜାତବେଦସ୍ୟ ଇତ୍ୟାଦିନା
 ଜାତୋ ଦେବ ଏକ ଈଶ୍ଵରଃ ପରମୋ ଜ୍ୟୋତିର୍ମନ୍ତ୍ରତୋ ବେତି ତୁରୀୟଂ
 ବରଂ ଦତ୍ତ୍ଵା ବିଦୁପୂର୍ଣ୍ଣଜ୍ୟୋତିଃସ୍ଥାନଂ କୃତ୍ଵା ପ୍ରଥମସ୍ୟାଦ୍ୟଂ ଦ୍ଵିତୀୟଂ ଚ
 ତୃତୀୟଂ ଚ ସର୍ବରକ୍ଷାକରୀସଂବନ୍ଧଂ କୃତ୍ଵା ବିଦ୍ୟାମାତ୍ତ୍ଵାସନରୂପିଣୀଂ
 ସ୍ଵଷ୍ଟୀକୃତ୍ଵା ଜାତବେଦସ୍ୟେ ସୁନବାମ ସୋମମିତ୍ୟାଦି ପଠିତ୍ଵା ରକ୍ଷାକରୀଂ
 ବିଦ୍ୟାଂ ସ୍ଫୁତ୍ଵାଦ୍ୟନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମ୍ନୋଃ ଶକ୍ତିଶିବରୂପିଣୀଂ ବିନିୟୋଜ୍ୟ ସ ଇତି
 ଶକ୍ତ୍ୟାତ୍ମକଂ ବର୍ଣ୍ଣଂ ସୋମମିତି ଶୈବାତ୍ମକଂ ଧାମ ଜାନୀୟାତ୍ ।
 ଯୋ ଜାନୀତେ ସ ସୁଭଗୋ ଭବତି ।। ୧ ।।

ଏବମେତାଂ ଚକ୍ରାସନଗତାଂ ତ୍ରିପୁରବାସିନୀଂ ବିଦ୍ୟାଂ ସ୍ଵଷ୍ଟୀକୃତ୍ଵା ଜାତବେଦସ୍ୟେ
 ସୁନବାମ ସୋମମିତି ପଠିତ୍ଵା ତ୍ରିପୁରେଶ୍ଵରୀବିଦ୍ୟାଂ ସଦୋଦିତାଂ ଶିବଶକ୍ତ୍ୟାତ୍ମିକାମବେଦିତାଂ
 ଜାତବେଦାଃ ଶିବ ଇତି ସେତି ଶକ୍ତ୍ୟାତ୍ମାକ୍ଷରମିତି ଶିବାଦିଶକ୍ତ୍ୟନ୍ତରାଲଭୂତାଂ ତ୍ରିକୁଟାଦିଚାରିଣୀଂ
 ସୂର୍ଯ୍ୟଚନ୍ଦ୍ରମସ୍ତ୍ମାଂ ମନ୍ତ୍ରାସନଗତାଂ ତ୍ରିପୁରାଂ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀଂ ସଦୋଦିତାଂ ସ୍ଵଷ୍ଟୀକୃତ୍ଵା ଜାତବେଦସ୍ୟେ
 ସୁନବାମ ସୋମମିତ୍ୟାଦି ପଠିତ୍ଵା ପୂର୍ବାଂ ସଦାତ୍ମାସନରୂପାଂ ବିଦ୍ୟାଂ ସ୍ଫୁତ୍ଵା ବେଦ ଇତ୍ୟାଦିନା
 ବିଶ୍ଵାହସଂତତୋଦୟବୈଦବମୁପରି ବିନ୍ୟସ୍ୟ ସିଦ୍ଧାସନସ୍ଥାଂ ତ୍ରିପୁରାଂ ମାଲିନୀଂ ବିଦ୍ୟାଂ
 ସ୍ଵଷ୍ଟୀକୃତ୍ଵା ଜାତବେଦସ୍ୟେ ସୁନବାମ ସୋମମିତ୍ୟାଦି ପଠିତ୍ଵା ତ୍ରିପୁରାଂ ସୁନ୍ଦରୀଂ ଶ୍ରିତ୍ଵା କଲେ
 ଅକ୍ଷରେ ବିଚିତ୍ର୍ୟ ମୂର୍ତ୍ତିଭୂତାଂ ମୂର୍ତ୍ତିରୂପିଣୀଂ ସର୍ବବିଦ୍ୟେଶ୍ଵରୀଂ ତ୍ରିପୁରାଂ ବିଦ୍ୟାଂ ସ୍ଵଷ୍ଟୀକୃତ୍ଵା
 ଜାତବେଦସ୍ୟେ ଇତ୍ୟାଦି ପଠିତ୍ଵା ତ୍ରିପୁରାଂ ଲକ୍ଷ୍ମୀଂ ଶ୍ରିତ୍ଵାଃ ଶ୍ରିଂ ନିଦହାତି ସୈବେୟମଗ୍ନାନନେ
 ଜ୍ଞଲତୀତି ବିଚିତ୍ର୍ୟ ତ୍ରିଜ୍ୟୋତିଷମୀଶ୍ଵରୀଂ ତ୍ରିପୁରାମସ୍ମାଂ ବିଦ୍ୟାଂ ସ୍ଵଷ୍ଟୀକୃତ୍ଵା ।

ଏବମେତେନ ସ ନଃ ପର୍ଯଦତି ଦୁର୍ଗାଣି ବିଶ୍ୱେତ୍ୟାଦିପରପ୍ରକାଶିନୀ ପ୍ରତ୍ୟଗ୍ଭୂତା କାର୍ଯ୍ୟା ।
 ବିଦ୍ୟେୟମାହ୍ନାନକର୍ମାଣି ସର୍ବତୋ ଧୀରେତି ବ୍ୟାଚକ୍ଷତେ ।
 ଏବମେତଦ୍ୱିଦ୍ୟାଷ୍ଟକଂ ମହାମାୟାଦେବ୍ୟଙ୍ଗଭୂତଂ ବ୍ୟାଚକ୍ଷତେ ।
 ଦେବା ହ ବୈ ଭଗବନ୍ତମବ୍ରୁବନ୍ନହାଚକ୍ରନାୟକଂ ନୋ ବ୍ରୁହୀତି
 ସାର୍ବକାମିକଂ ସର୍ବାରାଧ୍ୟଂ ସର୍ବରୂପଂ ବିଶ୍ୱତୋମୁଖଂ ମୋକ୍ଷଦ୍ୱାରଂ
 ଯଦ୍ୟୋଗିନ ଉପବିଶ୍ୟ ପରଂ ବ୍ରହ୍ମ ଭିକ୍ଷ୍ବା ନିର୍ବାଣମୁପବିଶନ୍ତି ॥ ୨ ॥

ତାନ୍-ହୋବାଚ ଭଗବାଞ୍ଜିଶ୍ରୀଚକ୍ରଂ ବ୍ୟାଖ୍ୟାସ୍ୟାମ ଇତି ।
 ତ୍ରିକୋଣଂ ତ୍ର୍ୟସ୍ରଂ କୃତ୍ୱା ତଦନ୍ତର୍ମଧ୍ୟବୃତ୍ତମାନୟନ୍ତିରେଖାମାକୃଷ୍ୟ ବିଶାଲଂ
 ନୀତ୍ୱାଗ୍ରତୋ ଯୋନିଂ କୃତ୍ୱା ପୂର୍ବଯୋନ୍ୟଗ୍ରରୂପିଣୀଂ ମାନୟନ୍ତିଂ କୃତ୍ୱା ତାଂ
 ସର୍ବୋର୍ଧ୍ୱାଂ ନୀତ୍ୱା ଯୋନିଂ କୃତ୍ୱାଦ୍ୟଂ ତ୍ରିକୋଣଂ ଚକ୍ରଂ ଭବତି ।
 ଦ୍ୱିତୀୟମନ୍ତ୍ରରାଲଂ ଭବତି । ତୃତୀୟମଷ୍ଟଯୋନ୍ୟଙ୍ଗିତଂ ଭବତି ।
 ଅଥାଷ୍ଟାରଚକ୍ରାଦ୍ୟନ୍ତବିଦିକ୍ଳୋଶାଗ୍ରତୋ ରେଖାଂ ନୀତ୍ୱା ସାଧ୍ୟାଦ୍ୟାକର୍ଷଣବଦ୍ରେଖାଂ
 ନୀତ୍ୱେତ୍ୟେବମଥୋର୍ଧ୍ୱସଂପୁଟଯୋନ୍ୟଙ୍ଗିତଂ କୃତ୍ୱା କକ୍ଷାଭ୍ୟ ଉର୍ଧ୍ୱଗରେଖାଚତୁଷ୍ଟୟଂ
 କୃତ୍ୱା ଯଥାକ୍ରମେଣ ମାନୟନ୍ତିଦ୍ୱୟୋନ ଦଶଯୋନ୍ୟଙ୍ଗିତଂ ଚକ୍ରଂ ଭବତି ।
 ଅନେନୈବ ପ୍ରକାରେଣ ପୁନର୍ଦଶାରଚକ୍ରଂ ଭବତି ।
 ମଧ୍ୟତ୍ରିକୋଣାଗ୍ରଚତୁଷ୍ଟୟାଦ୍ରେଖାଚରାଗ୍ରକୋଶେଷୁ ସଂଯୋଜ୍ୟ ତଦ୍ଦଶାରାଂଶତୋନୀତାଂ
 ମାନୟନ୍ତିରେଖାଂ ଯୋଜୟିତ୍ୱା ଚତୁର୍ଦଶାରଂ ଚକ୍ରଂ ଭବତି ।
 ତତୋଽଷ୍ଟପତ୍ରସଂବୃତଂ ଚକ୍ରଂ ଭବତି ।
 ଷୋଡଶପତ୍ରସଂବୃତଂ ଚକ୍ରଂ ଚତୁର୍ଦ୍ଧାରଂ ଭବତି ।
 ତତଃ ପାର୍ଶ୍ୱିକଂ ଚକ୍ରଂ ଚତୁର୍ଦ୍ଧାରଂ ଭବତି ।
 ଏବଂ ସୃଷ୍ଟିଯୋଗେନ ଚକ୍ରଂ ବ୍ୟାଖ୍ୟାତମ୍ ।
 ନବାବ୍ଧକଂ ଚକ୍ରଂ ପ୍ରାତିଲୋମ୍ୟେନ ବା ବଚ୍ଛି ।

ପ୍ରଥମଂ ଚକ୍ରଂ ତ୍ରେଲୋକ୍ୟମୋହନଂ ଭବତି ।
ସାଣିମାଦ୍ୟଷ୍ଟକଂ ଭବତି । ସମାତ୍ରଷ୍ଟକଂ ଭବତି ।
ସସର୍ବସଂକ୍ଷୋଭିତ୍ୟାଦିଦଶକଂ ଭବତି । ସପ୍ରକଟଂ ଭବତି ।
ତ୍ରିପୁରୟାଧିଷ୍ଠିତଂ ଭବତି ସସର୍ବସଂକ୍ଷୋଭିତ୍ୟାମୁଦ୍ରୟା ଭୁଷ୍ଟଂ ଭବତି ।

ଦ୍ୱିତୀୟଂ ସର୍ବାଶାପରିପୁରକଂ ଚକ୍ରଂ ଭବତି ।
ସକାମାଦ୍ୟାକର୍ଷଣୀଷୋତଶକଂ ଭବତି । ସଗୁପ୍ତଂ ଭବତି ।
ତ୍ରିପୁରେଶ୍ୱରାଧିଷ୍ଠିତଂ ଭବତି । ସର୍ବବିଦ୍ରାବିଶୀମୁଦ୍ରୟା ଭୁଷ୍ଟଂ ଭବତି ।

ତୃତୀୟଂ ସର୍ବସଂକ୍ଷୋଭଣଂ ଚକ୍ରଂ ଭବତି ।
ସାନଙ୍ଗକୁସୁମାଦ୍ୟଷ୍ଟକଂ ଭବତି । ସଗୁପ୍ତତରଂ ଭବତି ।
ତ୍ରିପୁରସୁନ୍ଦରାଧିଷ୍ଠିତଂ ଭବତି । ସର୍ବାକର୍ଷଣୀମୁଦ୍ରୟା ଭୁଷ୍ଟଂ ଭବତି ।

ଚୁରୀୟଂ ସର୍ବସୌଭାଗ୍ୟଦାୟକଂ ଚକ୍ରଂ ଭବତି ।
ସସର୍ବସଂକ୍ଷୋଭିତ୍ୟାଦିଦ୍ୱିସପ୍ତକଂ ଭବତି । ସସଂପ୍ରଦାୟଂ ଭବତି ।
ତ୍ରିପୁରବାସିନୀଧିଷ୍ଠିତଂ ଭବତି । ସସର୍ବବଶଂକରିଣୀମୁଦ୍ରୟା ଭୁଷ୍ଟଂ ଭବତି ।

ଚୁରୀୟାନ୍ତଂ ସର୍ବାର୍ଥସାଧକଂ ଚକ୍ରଂ ଭବତି ।
ସସର୍ବସିଦ୍ଧିପ୍ରଦାଦିଦଶକଂ ଭବତି । ସକଲକୌଲଂ ଭବତି ।
ତ୍ରିପୁରାମହାଲକ୍ଷ୍ମୀଧିଷ୍ଠିତଂ ଭବତି । ମହୋନ୍ନାଦିନୀମୁଦ୍ରୟା ଭୁଷ୍ଟଂ ଭବତି ।

ଷଷ୍ଠଂ ସର୍ବରକ୍ଷାକରଂ ଚକ୍ରଂ ଭବତି ।
ସସର୍ବଜ୍ଞତ୍ୱାଦିଦଶକଂ ଭବତି । ସନିଗର୍ଭଂ ଭବତି ।
ତ୍ରିପୁରମାଲିନୀଧିଷ୍ଠିତଂ ଭବତି । ମହାଜ୍ଞାନମୁଦ୍ରୟା ଭୁଷ୍ଟଂ ଭବତି ।

ସପ୍ତମଂ ସର୍ବରୋଗହରଂ ଚକ୍ରଂ ଭବତି ।
ସର୍ବବଶିନ୍ୟାଦ୍ୟାଷ୍ଟକଂ ଭବତି । ସରହସ୍ୟଂ ଭବତି ।
ତ୍ରିପୁରସିଦ୍ଧ୍ୟାଃପିଷ୍ଠିତଂ ଭବତି । ସଖେଚରୀମୁଦ୍ରୟା ଦୁଷ୍ଟଂ ଭବତି ।

ଅଷ୍ଟମଂ ସର୍ବସିଦ୍ଧିପ୍ରଦଂ ଚକ୍ରଂ ଭବତି ।
ସାୟୁଧତତୁଷ୍ଟୟଂ ଭବତି । ସପରାପରରହସ୍ୟଂ ଭବତି ।
ତ୍ରିପୁରାମୁଦ୍ରୟାଃପିଷ୍ଠିତଂ ଭବତି । ବୀଜମୁଦ୍ରୟାଃପିଷ୍ଠିତଂ ଭବତି ।

ନବମଂ ଚକ୍ରନାୟକଂ ସର୍ବାନନ୍ଦମୟଂ ଚକ୍ରଂ ଭବତି ।
ସକାମେଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟାଦିତ୍ରିକଂ ଭବତି । ସାତିରହସ୍ୟଂ ଭବତି ।
ମହାତ୍ରିପୁରସୁନ୍ଦର୍ଯ୍ୟାଃପିଷ୍ଠିତଂ ଭବତି । ଘୋନିମୁଦ୍ରୟା ଦୁଷ୍ଟଂ ଭବତି ।

ସଂକ୍ରାମନ୍ତି ବୈ ସର୍ବାଣି ଛନ୍ଦାଂସି ଚକାରାଣି । ତଦେବ ଚକ୍ରଂ ଶ୍ରୀଚକ୍ରମ୍ ।

ତସ୍ୟ ନାଭ୍ୟାମଗ୍ନିମଣ୍ଡଳେ ସୂର୍ଯ୍ୟାଚନ୍ଦ୍ରମସୌ ।
ତତ୍ରୋଂକାରପୀଠଂ ପୂଜୟିତ୍ବା ତତ୍ରାକ୍ଷରଂ ବିନ୍ଦୁରୂପଂ ତଦନ୍ତର୍ଗତବ୍ୟୋମରୂପିଣୀଂ
ବିଦ୍ୟାଂ ପରମାଂ ସ୍ମୃତ୍ବା ମହାତ୍ରିପୁରସୁନ୍ଦରୀମାବାହ୍ୟା ।
କ୍ଷୀରେଣ ସ୍ନାପିତେ ଦେବି ଚନ୍ଦନେନ ବିଲେପିତେ ।
ବିଲ୍ୱପତ୍ରାର୍ଚିତେ ଦେବି ଦୁର୍ଗେହଂ ଶରଣଂ ଗତଃ ।
ଇତ୍ୟେକୟର୍ଚ୍ଚା ପ୍ରାର୍ଥ୍ୟା ମାୟାଲକ୍ଷ୍ମୀତନ୍ତ୍ରେଣ ପୂଜୟେଦିତି ଭଗବାନବ୍ରବୀତ୍ ।
ଏତୈର୍ମନ୍ତ୍ରେର୍ଭଗବତୀଂ ଯଜେତ୍ । ତତୋ ଦେବୀ ପ୍ରୀତା ଭବତି ।
ସ୍ବାତ୍ଥାନଂ ଦର୍ଶୟତି । ତସ୍ମାଦ୍ୟ ଏତୈର୍ମନ୍ତ୍ରେର୍ଯୁଜତି ସ ବ୍ରହ୍ମ ପଶ୍ୟତି ।
ସ ସର୍ବଂ ପଶ୍ୟତି । ସୋଽମୃତତ୍ୱଂ ଚ ଗଚ୍ଛତି । ଯ ଏବଂ ବେଦେତି ମହୋପନିଷତ୍ ॥ ୩ ॥

॥ ଇତି ତ୍ରିପୁରାତାପିନ୍ଧ୍ୟପନିଷସ୍ତୁତ୍ୱିତୀୟୋପନିଷତ୍ ॥ ୨ ॥

॥ ତୃତୀୟୋପନିଷତ୍ ॥

ଦେବା ହ ବୈ ମୁଦ୍ରାଃ ସୃଜେମେତି ଭଗବନ୍ତମବୁବନ୍ ।
ତାନ୍-ହୋବାଚ ଭଗବାନବନିକୃତଜାନୁମଣ୍ଡଳଂ ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ପଦ୍ମାସନଂ କୃତ୍ୱା ମୁଦ୍ରାଃ ସୃଜତେତି ।
ସ ସର୍ବାନାକର୍ଷୟତି ଯୋ ଯୋନିମୁଦ୍ରାମଧୀତେ ସ ସର୍ବଂ ବେତ୍ତି ସ
ସର୍ବଫଳମଶ୍ରୁତେ ସ ସର୍ବାନ୍ନୁଜୟତି ସ ବିଦ୍ୱେଷିଣଂ ସ୍ତମ୍ଭୟତି ।
ମଧ୍ୟମେ ଅନାମିକୋପରି ବିନ୍ୟସ୍ୟ କନିଷ୍ଠିକାଞ୍ଚୁଷ୍ଟତୋଃଧୀତେ
ମୁକ୍ତୟୋସ୍ତର୍ଜନୋର୍ଦ୍ଧ୍ୱବଦଧସ୍ତାଦେବଂବିଧା ପ୍ରଥମା ସଂପଦ୍ୟତେ ।
ସୈବ ମିଲିତମଧ୍ୟମା ଦ୍ୱିତୀୟା । ତୃତୀୟାଞ୍ଚୁଶାକୃତିରିତି ।
ପ୍ରାତିଲୋମ୍ୟେନ ପାଣୀ ସଂଘର୍ଷୟିତ୍ୱାଞ୍ଚୁଷ୍ଟୌ ସାଗ୍ରିମୌ ସମାଧାୟ ତୁରୀୟା ।
ପରସ୍ପରଂ କନୀୟସେଦଂ ମଧ୍ୟମାବଜ୍ଞେ ଅନାମିକେ ଦଣ୍ଡିନୌ
ତର୍ଜନ୍ୟାବାଲିଙ୍ଗ୍ୟାବଷ୍ଟଭ୍ୟ ମଧ୍ୟମାନଶମିଲିତାଞ୍ଚୁଷ୍ଟୌ ପଞ୍ଚମୀ ।
ସୈବାଗ୍ରେଞ୍ଚୁଶାକୃତିଃ ଷଷ୍ଠୀ ।
ଦକ୍ଷିଣଶୟେ ବାମବାହୁଂ କୃତ୍ୱାଂନୋନ୍ୟାନାମିକେ କନୀୟସୀମଧ୍ୟଗତେ
ମଧ୍ୟମେ ତର୍ଜନ୍ୟାକ୍ରାନ୍ତେ ସରଳାସ୍ତୁଞ୍ଚୁଷ୍ଟୌ ଖେଚରୀ ସପ୍ତମୀ ।
ସର୍ବୋର୍ଥେ ସର୍ବସଂହୃତି ସ୍ୱମଧ୍ୟମାନାମିକାନ୍ତରେ କନୀୟସି ପାର୍ଶ୍ୱୟୋସ୍ତର୍ଜନ୍ୟାବଜ୍ଞୁଶାଢ୍ୟେ
ୟୁକ୍ତା ସାଞ୍ଚୁଷ୍ଟୟୋଗତୋଂନୋନ୍ୟଂ ସମମଞ୍ଜିଲିଂ କୃତ୍ୱାଷ୍ଟମୀ ।
ପରସ୍ପରମଧ୍ୟମାପୃଷ୍ଠବର୍ତ୍ତନ୍ୟାବନାମିକେ ତର୍ଜନ୍ୟାକ୍ରାନ୍ତେ ସମେ
ମଧ୍ୟମେ ଆଦାୟାଞ୍ଚୁଷ୍ଟୌ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତନୌ ନବମୀ ପ୍ରତିପଦ୍ୟତ ଇତି ।
ସୈବେୟଂ କନୀୟସେ ସମେ ଅନ୍ତରିତେଂଞ୍ଚୁଷ୍ଟୌ ସମାବନ୍ତରିତୌ କୃତ୍ୱା ତ୍ରିଖଣ୍ଡାପଦ୍ୟତ ଇତି ।
ପଞ୍ଚ ବାଣାଃ ପଞ୍ଚାଦ୍ୟା ମୁଦ୍ରାଃ ସ୍ୱଷ୍ଟାଃ । କ୍ରୋମଞ୍ଜୁଶା । ହସଖୁପ୍ତେଂ ଖେଚରୀ ।
ହଂସ୍ତ୍ରୌ ବୀଜାଷ୍ଟମୀ ବାଗ୍ଭବାଦ୍ୟା ନବମୀ ଦଶମୀ ଚ ସଂପଦ୍ୟତ ଇତି । ଯ ଏବଂ ବେଦ ।
ଅଥାତଃ କାମକଲାଭୂତଂ ଚକ୍ରଂ ବ୍ୟାଖ୍ୟାସ୍ୟାମୋ ହ୍ରୀଂ କ୍ଳୀମୌ
ରୁଁ ସ୍ତ୍ରୌମେତେ ପଞ୍ଚ କାମାଃ ସର୍ବଚକ୍ରଂ ବ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ୍ତେ ।

ମଧ୍ୟମଂ କାମଂ ସର୍ବାବସାନେ ସଂପୁରୀକୃତ୍ୟ ବ୍ଲୁକାରେଣ ସଂପୁଟଂ
 ବ୍ୟାପ୍ତଂ କୃତ୍ୱା ଦ୍ୱିରେନ୍ଦବେନ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତନା ସାଧ୍ୟଂ ବଜ୍ରା ଭୂର୍ଜପତ୍ରେ ଯୁଜତି ।
 ତଜକ୍ରଂ ଯୋ ଶ୍ରେଷ୍ଠି ସ ସର୍ବଂ ବେଢ଼ି । ସ ସକଲ୍ଲୋକାନାକର୍ଷୟତି ।
 ସ ସର୍ବଂ ସ୍ତମ୍ଭୟତି । ନୀଲୀୟୁକ୍ତଂ ଚକ୍ରଂ ଶତ୍ରୁନ୍ନାରୟତି । ଗତିଂ ସ୍ତମ୍ଭୟତି ।
 ଲାକ୍ଷାୟୁକ୍ତଂ କୃତ୍ୱା ସକଲଲୋକଂ ବଶୀକରୋତି ।
 ନବଲକ୍ଷଜପଂ କୃତ୍ୱା ରୁଦ୍ରତ୍ୱଂ ପ୍ରାପ୍ନୋତି ।
 ମାତୃକୟା ବେଷ୍ଟିତଂ କୃତ୍ୱା ବିଜୟା ଭବତି ।
 ଭଗାଙ୍କକୁଣ୍ଡଂ କୃତ୍ୱାଗ୍ନିମାଧ୍ୟାୟ ପୁରୁଷୋ ହବିଷା ହୁତ୍ୱା ଯୋଷିତୋ ବଶୀକରୋତି ।
 ବର୍ତ୍ତୁଲେ ହୁତ୍ୱା ଶ୍ରିୟମତୁଲ୍ ପ୍ରାପ୍ନୋତି । ଚତୁରସ୍ତ୍ରେ ହୁତ୍ୱା ବୃଷ୍ଟିର୍ଭବତି ।
 ତ୍ରିକୋଣେ ହୁତ୍ୱା ଶତ୍ରୁନ୍ନାରୟତି । ଗତିଂ ସ୍ତମ୍ଭୟତି । ପୁଷ୍ପାଣି ହୁତ୍ୱା ବିଜୟା ଭବତି ।
 ମହାରସ୍ତୈର୍ହୁତ୍ୱା ପରମାନନ୍ଦନିର୍ଭରୋ ଭବତି ।
 ଗଣାନାଂ ତ୍ୱା ଗଣପତିଂ ହବାମହେ କବିଂ କବୀନାମୁପମଗ୍ରବସ୍ତମମ୍ ।
 ଜ୍ୟେଷ୍ଠରାଜଂ ବ୍ରହ୍ମଣାଂ ବ୍ରହ୍ମଣସ୍ତତ ଆ ନଃ ଶୁଶ୍ରୁନ୍ମୁତିଭିଃ ସୀଦ ସାଦନମ୍ ।
 ଇତ୍ୟେବମାଦ୍ୟମକ୍ଷରଂ ତଦନ୍ତ୍ୟବିନ୍ଦୁପୂର୍ଣ୍ଣମିତ୍ୟନେନାଙ୍ଗଂ ସ୍ମୃଗତି ।
 ଗଂ ଗଣେଶାୟ ନମ ଇତି ଗଣେଶଂ ନମସ୍କୁର୍ବୀତ ।
 ଓଁ ନମୋ ଭଗବତେ ଭସ୍ମାଙ୍ଗରାଗାୟୋଗ୍ରତେଜସ୍ୱେ ହନ ହନ ଦହ ଦହ ପତ ପତ ମଥ ମଥ
 ବିଧ୍ୱଂସୟ ବିଧ୍ୱଂସୟ ହଲଭଞ୍ଜନ ଶୂଲମୂଳେ ବ୍ୟଞ୍ଜନସିଦ୍ଧିଂ କୁରୁ କୁରୁ ସମୁଦ୍ରଂ ପୂର୍ବପ୍ରତିଷ୍ଠିତଂ
 ଶୋଷୟ ଶୋଷୟ ସ୍ତମ୍ଭୟ ସ୍ତମ୍ଭୟ ପରମନ୍ଦ୍ରପରୟନ୍ଦ୍ରପରତନ୍ଦ୍ରପରଦୂତପରକଟକପରଚ୍ଛେଦନକର
 ବିଦାରୟ ବିଦାରୟ ଛିନ୍ନି ଛିନ୍ନି ହ୍ରୀଂ ଫଟ୍ ସ୍ୱାହା । ଅନେନ କ୍ଷେତ୍ରାଧ୍ୟକ୍ଷଂ ପୂଜୟେଦିତି ।
 କୁଲକୁମାରି ବିଦୁହେ ମନ୍ତ୍ରକୋଟିସୁ ଧୀମହି । ତନ୍ନଃ କୌଲିଃ ପ୍ରତୋଦୟାତ୍ । ଇତି ।
 କୁମାର୍ଯ୍ୟର୍ଚନଂ କୃତ୍ୱା ଯୋ ବୈ ସାଧକୋଽଭିଳିଖତି ସୋଽମୃତତ୍ୱଂ ଗଚ୍ଛତି । ସ ଯୁଗ ଆପ୍ନୋତି ।
 ସ ପରମାୟୁଷ୍ୟମଥ ବା ପରଂ ବ୍ରହ୍ମ ଭିକ୍ତ୍ୱା ତିଷ୍ଠତି । ଯ ଏବଂ ବେଦେତି ମହୋପନିଷତ୍ ॥

॥ ଇତି ତ୍ରିପୁରାତାପିନ୍ୟପନିଷସ୍ତୃତୀୟୋପନିଷତ୍ ॥ ୩॥

।। ଚତୁର୍ଥୋପନିଷତ୍ ।।

ଦେବା ହ ବୈ ଭଗବନ୍ତମବୁବନ୍ଧେବ ଗାୟତ୍ରଂ ହୃଦୟଂ ନୋ ବ୍ୟାଖ୍ୟାତଂ ତ୍ରିପୁରଂ ସର୍ବୋତ୍ତମମ୍ ।
ଜାତବେଦସସ୍ତୁକ୍ଳେନାଖ୍ୟାତଂ ନସ୍ତ୍ରିପୁରାଷ୍ଟକମ୍ ।
ୟଦିଷ୍ଟା ମୁତ୍ୟତେ ଯୋଗୀ ଜନ୍ମସଂସାରବନ୍ଧନାତ୍ ।
ଅଥ ମୃତ୍ୟୁଂଜୟଂ ନୋ ବ୍ରୁହୀତ୍ୟେବଂ ବ୍ରୁବତାଂ ସର୍ବେଷାଂ ଦେବାନାଂ
ଶୁଭେଦଂ ବାକ୍ୟମଥାତସ୍ୟାମୁକେନାନୁଷ୍ଠଭେନ ମୃତ୍ୟୁଂଜୟଂ ଦର୍ଶୟତି ।
କସ୍ତାତ୍ର୍ୟାମୁକମିତି । ତ୍ରୟାଶାଂ ପୁରାଣାମମୁକଂ ସ୍ବାମିନଂ ତସ୍ମାଦୁତ୍ୟତେ ତ୍ର୍ୟାମୁକମିତି ।
ଅଥ କସ୍ତାଦୁତ୍ୟତେ ଯଜାମହ ଇତି ।
ୟଜାମହେ ସେବାମହେ ବସ୍ତୁ ମହେତ୍ୟକ୍ଷରଦ୍ବୟେନ କୂଟଦ୍ବେନାକ୍ଷରୈକେଣ
ମୃତ୍ୟୁଂଜୟମିତ୍ୟୁତ୍ୟତେ ତସ୍ମାଦୁତ୍ୟତେ ଯଜାମହ ଇତି ।
ଅଥ କସ୍ତାଦୁତ୍ୟତେ ସୁଗନ୍ଧିମିତି । ସର୍ବତୋ ଯଶ ଆପ୍ନୋତି । ତସ୍ମାଦୁତ୍ୟତେ ସୁଗନ୍ଧିମିତି ।
ଅଥ କସ୍ତାଦୁତ୍ୟତେ ପୁଷ୍ଟିବର୍ଧନମିତି ।
ୟସ୍ତର୍ବାଂଲ୍ଲୋକାନୁସୃଜତି ଯସ୍ତର୍ବାଂଲ୍ଲୋକାଂସ୍ତାରୟତି
ୟସ୍ତର୍ବାଂଲ୍ଲୋକାନୁପାପ୍ନୋତି ତସ୍ମାଦୁତ୍ୟତେ ପୁଷ୍ଟିବର୍ଧନମିତି ।
ଅଥ କସ୍ତାଦୁତ୍ୟତେ ଉର୍ବାରୁକମିବ ବନ୍ଧନାନ୍-ମୃତ୍ୟୋର୍ମୁକ୍ଷୀୟେତି ।
ସଂଲଗ୍ନତ୍ବାଦୁର୍ବାରୁକମିବ ମୃତ୍ୟୋଃ ସଂସାରବନ୍ଧନାସଂଲଗ୍ନତ୍ବାଦୁଜ୍ଜତ୍ବାନ୍ନୋକ୍ଷୀଭବତି ମୁକ୍ତୋ ଭବତି ।
ଅଥ କସ୍ତାଦୁତ୍ୟତେ ମାମୃତାଦିତି ଅମୃତତ୍ବଂ ପ୍ରାପ୍ନୋତ୍ୟକ୍ଷରଂ ପ୍ରାପ୍ନୋତି ସ୍ବୟଂ ରୁଦ୍ରୋ ଭବତି ।
ଦେବା ହ ବୈ ଭଗବନ୍ତମୁରୁଃ ସର୍ବଂ ନୋ ବ୍ୟାଖ୍ୟାତମ୍ ।
ଅଥ କୈର୍ମନ୍ତ୍ରିଃ ସ୍ତୁତା ଭଗବତୀ ସ୍ବାତ୍ମାନଂ ଦର୍ଶୟତି
ତାନ୍ସର୍ବାଞ୍ଜ୍ଞୈବାନ୍ନୈଷ୍ଟବାନ୍-ସୌରାନ୍-ଗାଣେଶାନୋ ବ୍ରୁହୀତି ।
ସ ହୋବାତ ଭଗବାଂସ୍ୟାମୁକେନାନୁଷ୍ଠଭେନ ମୃତ୍ୟୁଂଜୟମୁପାସୟେତ୍ ।
ପୂର୍ବେଶାଧୁନା ବ୍ୟାପ୍ରମେକାକ୍ଷରମିତି ସ୍ତୁତମ୍ ।
ଓଁ ନମଃ ଶିବାୟେତି ଯାଦୁଷମନ୍ତ୍ରୋପାସକୋ ରୁଦ୍ରତ୍ବଂ ପ୍ରାପ୍ନୋତି ।
କଲ୍ୟାଣଂ ପ୍ରାପ୍ନୋତି । ଯ ଏବଂ ବେଦ ।

ତଦ୍ଵିଷ୍ଣୋଃ ପରମଂ ପଦଂ ସଦା ପଶ୍ୟନ୍ତି ସୁରୟଃ । ଦିବୀବ ଚକ୍ଷୁରାତତମ୍ ।
ବିଷ୍ଣୋଃ ସର୍ବତୋମୁଖସ୍ୟ ସ୍ନେହୋ ଯଥା ପଲଲପିଣ୍ଡମୋତପ୍ରୋତମନୁବ୍ୟାପ୍ତଂ
ବ୍ୟତିରିକ୍ତଂ ବ୍ୟାପୁତ ଇତି ବ୍ୟାପୁବତୋ ବିଷ୍ଣୋସ୍ତପୁରମଂ ପଦଂ ପରଂ ବ୍ୟୋମେତି
ପରମଂ ପଦଂ ପଶ୍ୟନ୍ତି ବୀକ୍ଷନ୍ତେ ।

ସୁରୟୋ ବ୍ରହ୍ମାଦୟୋ ଦେବାସ ଇତି ସଦା ହୃଦୟ ଆଦଧତେ ।
ତସ୍ମାଦ୍ବିଷ୍ଣୋଃ ସ୍ବରୂପଂ ବସତି ତିଷ୍ଠତି ଭୂତେଶ୍ବିତି ବାସୁଦେବ ଇତି ।
ଓଁ ନମ ଇତି ତ୍ରୀଶ୍ୟକ୍ଷରାଣି । ଭଗବତ ଇତି ଚତୁର୍ବି । ବାସୁଦେବାୟେତି ପଞ୍ଚାକ୍ଷରାଣି ।
ଏତଦ୍ଘୈ ବାସୁଦେବସ୍ୟ ଦ୍ଵାଦଶାର୍ଣ୍ଣମଭ୍ୟେତି । ସୋପପୁରଂ ତରତି । ସ ସର୍ବମାୟୁରେତି ।

ବିନତେ ପ୍ରାଜାପତ୍ୟଂ ରାୟସ୍ତୋଷଂ ଗୌପତ୍ୟଂ ଚ ତମଶୁତେ ପ୍ରତ୍ୟଗାନନ୍ଦଂ
ବ୍ରହ୍ମପୁରୁଷଂ ପ୍ରଣବସ୍ବରୂପମକାର ଉକାରୋ ମକାର ଇତି ।
ତାନେକଧା ସଂଭବତି ତଦୋମିତି ।
ହଂସଃ ଶୁଚିଷଦ୍ଵସୁରକ୍ତରିକ୍ଷସଜ୍ଞୋତା ବେଦିଷଦତିଥିର୍ଦୁରୋଶସତ୍ ।
ନୃଷଦ୍ଵରସଦୃତସଦ୍ଘ୍ୟୋମସଦକ୍ତା ଗୋଜା ଋତଜା ଅଦ୍ରିଜା ଋତଂ ବୃହତ୍ ।
ହଂସ ଇତ୍ୟେତନ୍ନନୋରକ୍ଷରଦ୍ଵିତୀୟେନ ପ୍ରଭାପୁଞ୍ଜେନ ସୌରେଶ ଧୃତମକ୍ତା
ଗୋଜା ଋତଜା ଅଦ୍ରିଜା ଋତଂ ସତ୍ୟା-ପ୍ରଭା-ପୁଞ୍ଜି-ନ୍ୟଷା-ସଂଧ୍ୟା-ପ୍ରଜ୍ଞାଭିଃ
ଶକ୍ତିଭିଃ ପୂର୍ବଂ ସୌରମଧ୍ୟାୟାନଃ ସର୍ବଂ ଫଳମଶୁତେ ।
ସ ବ୍ୟୋମ୍ନି ପରମେ ଧାମନି ସୌରେ ନିବସତେ ।
ଗଣାନାଂ ତ୍ଵେତି ତ୍ରେଷୁଭେନ ପୂର୍ବେଶାଧୁନା ମନୁନୈକାର୍ଣ୍ଣେନ
ଗଣାଧିପମଭ୍ୟର୍ଚ୍ୟ ଗଣେଶତ୍ଵଂ ପ୍ରାପ୍ନୋତି ।

ଅଥ ଗାୟତ୍ରୀ ସାବିତ୍ରୀ ସରସ୍ବତ୍ୟଜପା ମାତୃକା ପ୍ରୋକ୍ତା ତୟା ସର୍ବମିଦଂ ବ୍ୟାପୁମ୍ ।
ଏଂ ବାଗୀଶ୍ଵରି ବିଦ୍ଵହେ କ୍ଳୀଂ କାମେଶ୍ଵରୀ ଧୀମହି । ସୌସ୍ତନ୍ନଃ ଶକ୍ତିଃ ପ୍ରଚୋଦୟାଦିତି ।
ଗାୟତ୍ରୀ ପ୍ରାତଃ ସାବିତ୍ରୀ ମଧ୍ୟାହ୍ନେ ସରସ୍ବତୀ ସାୟମିତି ନିରକ୍ତରମଜପା ।
ହଂସ ଇତ୍ୟେବ ମାତୃକା ।

ପଞ୍ଚାଶଦ୍ୱର୍ଷବିଗ୍ରହେଶାକାରାଦିକ୍ଷକାରାନ୍ତେନ ବ୍ୟାପ୍ରାନ୍ତି ଭୁବନାନ୍ତି ଶାସ୍ତ୍ରାଣି
ଛନ୍ଦାଂସୀତ୍ୟେବଂ ଭଗବତୀ ସର୍ବଂ ବ୍ୟାପ୍ନୋତୀତ୍ୟେବ ତସ୍ୟୈ ବୈ ନମୋ ନମ ଇତି ।
ତାନ୍ ଭଗବାନବ୍ରବୀଦେତୈର୍ମହ୍ମୈର୍ନିତ୍ୟଂ ଦେବୀଂ ଯଃ ସ୍ତ୍ରୌତି ସ ସର୍ବଂ ପଶ୍ୟତି ।
ସୋଽମୃତତ୍ୱଂ ଚ ଗଚ୍ଛତି । ଯ ଏବଂ ବେଦେତ୍ୟପନିଷତ୍ ॥

॥ ଇତି ତ୍ରିପୁରାତାପିନ୍ୟପନିଷସ୍ତୁତତ୍ତ୍ୱର୍ଥୋପନିଷତ୍ ॥ ୪ ॥

॥ ପଞ୍ଚମୋପନିଷତ୍ ॥

ଦେବା ହ ବୈ ଭଗବନ୍ତମବ୍ରୁବନ୍ସ୍ୱାମିନ୍ନଃ କଥିତଂ ସ୍ମୃତଂ କ୍ରିୟାକାଣ୍ଡଂ ସବିଷୟଂ ତ୍ୱୈପୁରମିତି ।
ଅଥ ପରମନିର୍ବିଶେଷଂ କଥୟସ୍ୱେତି ।
ତାନ୍-ହୋବାଚ ଭଗବାଂସ୍ତୁରୀୟୟା ମାୟୟାଽନ୍ତ୍ୟୟା ନିର୍ଦିଷ୍ଟଂ ପରମଂ ବ୍ରହ୍ମେତି ।
ପରମପୁରୁଷଂ ଚିଦ୍ରୂପଂ ପରମାତ୍ମେତି ।
ଶ୍ରୋତା ମତ୍ତା ଦ୍ରଷ୍ଟାଽଽଦେଷ୍ଟା ସ୍ପଷ୍ଟା ଘୋଷ୍ଟା ବିଜ୍ଞାତା ପ୍ରଜ୍ଞାତା
ସର୍ବେଷାଂ ପୁରୁଷାଣାମନ୍ତଃପୁରୁଷଃ ସ ଆତ୍ମା ସ ବିଜ୍ଞେୟ ଇତି ।
ନ ତତ୍ର ଲୋକା ଅଲୋକା ନ ତତ୍ର ଦେବା ଅଦେବାଃ ପଶବୋଽପଶବସ୍ତାପସୋ
ନ ତାପସଃ ପୌଲ୍ଲସୋ ନ ପୌଲ୍ଲସୋ ବିପ୍ରା ନ ବିପ୍ରାଃ ।
ସ ଇତ୍ୟେକମେବ ପରଂ ବ୍ରହ୍ମ ବିଭ୍ରାଜତେ ନିର୍ବାଣମ୍ ।
ନ ତତ୍ର ଦେବା ଋଷୟଃ ପିତର ଈଶତେ ପ୍ରତିବୁଦ୍ଧଃ ସର୍ବବିଦ୍ୟେତି ।
ତତ୍ତ୍ୱୈତେ ଶ୍ଳୋକା ଭବନ୍ତି —

ଅତୋ ନିର୍ବିଷୟଂ ନିତ୍ୟଂ ମନଃ କାର୍ଯ୍ୟଂ ମୁମୁକ୍ଷୁଣା ।
ୟତୋ ନିର୍ବିଷୟୋ ନାମ ମନସୋ ମୁକ୍ତିରିଷ୍ୟତେ ॥ ୧ ॥

ମନୋ ହି ଦ୍ୱିବିଧଂ ପ୍ରୋକ୍ତଂ ଶୁଦ୍ଧଂ ଚାଶୁଦ୍ଧମେବ ଚ ।
ଅଶୁଦ୍ଧଂ କାମସଂକଳ୍ପଂ ଶୁଦ୍ଧଂ କାମବିବର୍ଜିତମ୍ ॥ ୨ ॥

ମନ ଏବ ମନୁଷ୍ୟାଣାଂ କାରଣଂ ବନ୍ଧମୋକ୍ଷୟୋଃ ।
ବନ୍ଧନଂ ବିଷୟାସକ୍ତଂ ମୁକ୍ତିଂ ନିର୍ବିଷୟଂ ମନଃ ॥ ୩ ॥

ନିରସ୍ତବିଷୟାସକ୍ତଂ ସଂନିରୁଧ୍ୟ ମନୋ ବୃଦ୍ଧି ।
ୟଦା ଯାତ୍ୟମନୀଭାବସ୍ତଦା ତପୁରମଂ ପଦମ୍ ॥ ୪ ॥

ତାବଦେବ ନିରୋଦ୍ଧବ୍ୟଂ ଯାବନ୍ନୃଦିଗତଂ କ୍ଷୟମ୍ ।
ଏତଦ୍ଭଜାନଂ ତ ଧ୍ୟାନଂ ତ ଶେଷୋଽନେ୍ୟା ଗ୍ରନ୍ଥବିସ୍ତରଃ ॥ ୫ ॥

ନୈବ ଚିନ୍ତ୍ୟଂ ନ ଚାଚିନ୍ତ୍ୟଂ ନାଚିନ୍ତ୍ୟଂ ଚିନ୍ତ୍ୟମେବ ତ ।
ପକ୍ଷପାତବିନିର୍ମୁକ୍ତଂ ବ୍ରହ୍ମ ସଂପଦ୍ୟତେ ଧ୍ରୁବମ୍ ॥ ୬ ॥

ସ୍ୱରେଣ ସଂଲ୍ଲୟେଦ୍ୟୋଗୀ ସ୍ୱରଂ ସଂଭାବୟେପୁରମ୍ ।
ଅସ୍ୱରେଣ ତୁ ଭାବେନ ନ ଭାବୋ ଭାବ ଇଷ୍ୟତେ ॥ ୭ ॥

ତଦେବ ନିଷ୍କାଳଂ ବ୍ରହ୍ମ ନିର୍ବିକଳ୍ପଂ ନିରଞ୍ଜନମ୍ ।
ତଦ୍-ବ୍ରହ୍ମାହମିତି ଜ୍ଞାତ୍ୱା ବ୍ରହ୍ମ ସଂପଦ୍ୟତେ କ୍ରମାତ୍ ॥ ୮ ॥

ନିର୍ବିକଳ୍ପମନନ୍ତଂ ତ ହେତୁଦୃଷ୍ଟାନ୍ତବର୍ଜିତମ୍ ।
ଅପ୍ରମେୟମନାଦ୍ୟନ୍ତଂ ଯଦ୍ଭଜାତ୍ୱା ମୁଚ୍ୟତେ ବୁଧଃ ॥ ୯ ॥

ନ ନିରୋଧୋ ନ ଚୋପୃତ୍ତିର୍ନ ବନ୍ଧୋ ନ ତ ସାଧକଃ ।
ନ ମୁମୁକ୍ଷୁର୍ନ ବୈ ମୁକ୍ତ ଇତ୍ୟେଷା ପରମାର୍ଥତା ॥ ୧୦ ॥

ଏକ ଏବାତ୍ମା ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟୋ ଜାଗ୍ରସ୍ୱପ୍ନସୁଷୁପ୍ତିଷୁ ।
ସ୍ଥାନତ୍ରୟବ୍ୟତୀତସ୍ୟ ପୁନର୍ଜନ୍ମ ନ ବିଦ୍ୟତେ ॥ ୧୧ ॥

ଏକ ଏବ ହି ଭୂତାତ୍ମା ଭୂତେ ଭୂତେ ବ୍ୟବସ୍ଥିତଃ ।
ଏକଧା ବହୁଧା ଚୈବ ଦୃଶ୍ୟତେ ଜଲଚନ୍ଦ୍ରବତ୍ ॥ ୧୨ ॥

ଘଟସଂବୃତମାକାଶଂ ନୀୟମାନେ ଘଟେ ଯଥା ।
ଘଟୋ ନୀୟେତ ନାକାଶଂ ତଥା ଜୀବୋ ନଭୋପମଃ ॥ ୧୩ ॥

ଘଟବଦ୍ଭିବିଧାକାରଂ ଭିଦ୍ୟମାନଂ ପୁନଃ ପୁନଃ ।
ତଦ୍-ଭେଦେ ଚ ନ ଜାନାତି ସ ଜାନାତି ଚ ନିତ୍ୟଶଃ ॥ ୧୪ ॥

ଶବ୍ଦମାୟାବୃତୋ ଯାବତ୍ତାବତ୍ତିଷ୍ଠତି ପୁଷ୍କଳେ ।
ଭିନ୍ନେ ତମସି ଚୈକତ୍ୱମେକ ଏବାନୁପଶ୍ୟତି ॥ ୧୫ ॥

ଶବ୍ଦାର୍ଣ୍ଣମପରଂ ବ୍ରହ୍ମ ତସ୍ମିନ୍-କ୍ଷୀଣେ ଯଦକ୍ଷରମ୍ ।
ତଦ୍ଭିଦ୍ୱାନକ୍ଷରଂ ଧ୍ୟାୟେଦ୍ୟଦୀଚ୍ଛେଚ୍ଛାନ୍ତିମାତ୍ମନଃ ॥ ୧୬ ॥

ଦୈ ବ୍ରହ୍ମଣୀ ହି ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟେ ଶବ୍ଦବ୍ରହ୍ମ ପରଂ ଚ ଯତ୍ ।
ଶବ୍ଦବ୍ରହ୍ମଣି ନିଷ୍ପାତଃ ପରଂ ବ୍ରହ୍ମାଧିଗଚ୍ଛତି ॥ ୧୭ ॥

ଗ୍ରନ୍ଥମଭ୍ୟସ୍ୟ ମେଧାବୀ ଜ୍ଞାନବିଜ୍ଞାନତତ୍ପରଃ ।
ପଲ୍ଲୀଲମିବ ଧାନ୍ୟାର୍ଥୀ ତ୍ୟଜେଦ୍-ଗ୍ରନ୍ଥମଶେଷତଃ ॥ ୧୮ ॥

ଗବାମନେକବର୍ଣ୍ଣାନାଂ କ୍ଷୀରସ୍ୟାପ୍ୟେକବର୍ଣ୍ଣତା ।
କ୍ଷୀରବତ୍ପ୍ରାଣତି ଜ୍ଞାନୀ ଲିଙ୍ଗନସ୍ତୁ ଗବାଂ ଯଥା ॥ ୧୯ ॥

ଜ୍ଞାନନେତ୍ରଂ ସମାଧାୟ ସ ମହପୁରମଂ ପଦମ୍ ।
ନିଷ୍କଳଂ ନିଷ୍କଳଂ ଶାନ୍ତଂ ବ୍ରହ୍ମାହମିତି ସଂସ୍ମରେତ୍ ॥ ୨୦ ॥

ଇତ୍ୟେକଂ ପରବ୍ରହ୍ମରୂପଂ ସର୍ବଭୂତାପିବାସଂ ତୁରୀୟଂ
ଜାନୀତେ ସୋଃକ୍ଷରେ ପରମେ ବ୍ୟୋମନ୍ୟପିବସତି ।
ୟ ଏତାଂ ବିଦ୍ୟାଂ ତୁରୀୟାଂ ବ୍ରହ୍ମଯୋନିସ୍ବରୂପାଂ ତାମିଦ୍ରାୟୁଷେ ଶରଣମହଂ ପ୍ରପଦ୍ୟେ ।
ଆକାଶାଦ୍ୟନ୍ତୁକ୍ରମେଣ ସର୍ବେଷାଂ ବା ଏତଦ୍-ଭୂତାନାମାକାଶଃ ପରାୟଣମ୍ ।
ସର୍ବାଣି ହ ବା ଇମାନି ଭୂତାନ୍ୟାକାଶାଦେବ ଜାୟନ୍ତେ ।
ଆକାଶ ଏବ ଲୀୟନ୍ତେ । ତସ୍ମାଦେବ ଜାତାନି ଜୀବନ୍ତି ।
ତସ୍ମାଦାକାଶଜଂ ବୀଜଂ ବିନ୍ୟାତ୍ ।
ତଦେକାକାଶପୀଠଂ ସ୍ଵାର୍ଗନଂ ପୀଠଂ ତେଜଃପୀଠମମୃତପୀଠଂ ରତ୍ନପୀଠଂ ଜାନୀୟାତ୍ ।
ୟୋ ଜାନୀତେ ସୋଃମୃତତ୍ବଂ ଚ ଗଚ୍ଛତି ।
ତସ୍ମାଦେତାଂ ତୁରୀୟାଂ ଶ୍ରୀକାମରାଜୀୟାମେକାଦଶଧା ଭିନ୍ନାମେକାକ୍ଷରଂ
ବ୍ରହ୍ମେତି ଯୋ ଜାନୀତେ ସ ତୁରୀୟଂ ପଦଂ ପ୍ରାପ୍ନୋତି ।
ୟ ଏବଂ ବେଦେତି ମହୋପନିଷତ୍ ॥

॥ ଇତି ତ୍ରିପୁରାତାପିନ୍ୟପନିଷସ୍ତୁପଞ୍ଚମୋପନିଷତ୍ ॥ ୫॥

ଓଁ ଭଦ୍ରଂ କର୍ଣ୍ଣେଭିଃ ଶୁଣୁୟାମ ଦେବାଃ । ଭଦ୍ରଂ ପଶ୍ୟେମାକ୍ଷତ୍ରିୟଜତ୍ରାଃ ।
ସ୍ଥିରୈରଙ୍ଗୈସ୍ତୁଷ୍ଟୁବାଗୁଁସସ୍ତନୁଭିଃ । ବ୍ୟଶେମ ଦେବହିତଂ ଯଦାୟୁଃ ।
ସ୍ବସ୍ତି ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃଦ୍ଧଶ୍ରବାଃ । ସ୍ବସ୍ତି ନଃ ପୂଷା ବିଶ୍ବବେଦାଃ ।
ସ୍ବସ୍ତି ନସ୍ତ୍ରାକ୍ଷ୍ୟୋ ଅରିଷ୍ଟନେମିଃ । ସ୍ବସ୍ତି ନୋ ବୃହସ୍ପତିର୍ଦଧାତୁ ।
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ॥
ହରିଃ ଓଁ ତସ୍ମତ୍ ॥

॥ ଇତି ଶ୍ରୀତ୍ରିପୁରାତାପିନ୍ୟପନିଷସ୍ତମାପ୍ତା ॥

